

Ardealul

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația Arad, Bul. Ferdinand 5

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele informații politice și știri sportive

Importăm grâu românesc?

Citim în „Curentul”: „Uniunea sindicatelor agricole a luat inițiativa creierii unui sindicat care să se ocupe cu exportul grâului bogat în gluten pentru care străinătatea plătește un preț superior”.

Parcă această uniune a sindicatelor agricole s'ar fi înțeles cu ministerul sănătății. Desigur, producătorul grâului cu gluten gras plătit în străinătate, țaranul român crapă de sănătate, e atât de sănătos, încât d-lui Lucien Romier nu i-au trebuit decât două zile ca să constate că avem o populație subnutrită și că se miră cum se poate munci în asemenea condițiuni.

Țaranul nostru, care robotește ca un animal, consumă cel mai puțin zahăr din lume.

Pentru ce?

Pentru că zahărul produs din sfecla lui, pe care-o vinde pe un preț de nimic tuturor frânghienilor speculanți și lipsiți de inimă; zahărul românesc se vinde în Bulgaria cu 12 Lei și în Turcia cu 8 Lei kilogramul, în timp ce producătorul român de sfeclă trebuie să dea 32 Lei pe el.

Țaranul nostru, căruia pădurile de brazi i-au inspirat atâtea doine frumoase și care e toată ziua aproape de pădure, țaranul nostru plătește cea mai scumpă cherestea.

Și-acum, iată, și grâul cel bun o să-i fie luat, cumpărat pe-un preț de nimic și dus în străinătate și dacă noi vom vrea să ne hrănim bine, va trebui să-l aducem înapoi pe-un preț împătrit, să importăm grâu românesc.

Da. Pentru că, toamna, țaranul vinde. Trebuie să vândă căci e plin de datorii din timpul iernii. Și vinde și el grâul cel mai bun, căci i se dă un preț mai bun. El se lasă pe grija mămăligii și-a mălaiului dător de pelagră.

Până când, în general, ar fi mai ridicat, și-ar putea păstra și el ceva bun, hrănit, întărit peste iarnă.

Ei, dar atunci cine redresează balanța economică a ministerului cutare, în special, și-a bugetului Statului?...

C. Nour

Rețeta domnului Ion din Topoloveni

Fiecare cetățean cunoaște pelteaua oratorică a d-lui Ion Mihalache. Nu m'ași mai ocupa de acest fapt, dacă d-sa n'ar fi ținut să debiteze, la Iași, o serie de enormități, toate pornind dintr'un singur punct: programul așa zisul „Stat țărănesc” care, după experiența pe care a făcut-o fostul învățător dela Topoloveni în timpul cât a condus ministerul — pe care eu l-am numit — al nenorocirei naționale, este nu numai fără nici o valoare, dar constituie și o sfidare adusă țaranului român și intereselor sale.

Ca și oricare partid din opoziție, d. Mihalache trebuie să se agite. Ține morțiș la acest lucru. Și pentru că ziua umblă cu pânza cămășii lăsată peste dimia nădragilor, se crede îndreptățit a se numi țaran (tot așa cum se numește intelectual, pentru că noaptea doarme în pijama de mătase, pe puf).

Dar nu asta interesează. Ci faptul că dascălul Ionită din Topoloveni pretinde că a găsit rețeta pentru fericirea țaranilor (alora de-și odihnesc oașele pe rogojini). Și să vedeți cum: „Vrem — declară țărănistul topolovean — să îndrumăm țaranul cu ajutorul învățătorilor practici și gospodariilor bătrâni, cu agronomi cari să nu stea în birouri și să citească, ci să intre în gospodăria țaranului să-i arate cum se curăță pomul și buruiana...”

Cum pretinde d. Mihalache din Topoloveni că țaranul n'a ajuns, nici după ce i-a adresat acele faimoase scrisori agrico-

le, să știe cum trebuie curățat un pom?

Vina este cu totul de altă natură. Țaranul este azi hârțuit în toate părțile și e crunt lovit de lipsa creditului. Din acest motiv el nu mai poate — căci nu mai are — să învestească vreo sumă în moșie. Nimeni nu-i mai dă bani, pentru că munca țaranului nu mai prezintă rentabilitate. Chiar și țaranul știe lucrul acesta. De aceea nici nu-și mai îngrijește holda. O lasă în grija a lor săi — pentru că să aibe și aceștia o bucată de pâine — iar el vine la oraș și se bagă servitor la străini.

Zilele trecute priveam prin fereastra vagonului holdele în bătaia soarelui de dimineață. Pe câmpuri sau prin grădinile cu zarzavaturi din apropierea satelor zăream ici, colo, câte un copilăș de 10-12 anișori cu o sapă în mână, plivind. Nu știu ce anume, dar îmi închipui că în loc să scoată buruienile, tăia mai degrabă rădăcina plantelor.

Lucrul acesta se reclamă fă-

cut de gospodari. Dar dacă munca agricolă nu mai e rentabilă? Țaranul fuge de ea. Se tocmește slugă la oraș mai bine. Și atunci ce se face d. Ion cu agronomii săi topoloveni?

După cum am arătat într'un articol trecut, tocmai în timpul guvernării d-lui Mihalache s'a desființat creditul ce se acordă țaranului pentru creșterea animalelor, din care cauză și în ziua de azi țaranul de peste Carpați ține pe lângă casa niște stărpituri cornute.

Ce rețetă a găsit d. Mihalache pentru valorificarea muncii țaranului?

Țaranul român este muncitor și chiar iscusit. Dar se tâmpește de inactivitate. Și inactivitatea aceasta nu înseamnă șomaj — cum vrea să afirme d. Ion — ci este abținerea țaranului dela muncă pentru că solul nu mai este productiv. Care-l prin urmare, rețeta d-lui Mihalache?

În numărul viitor vom continua să examinăm această problemă.

Th. Reculescu

Răscoale țărănești în Rusia

RIGA. Ziarul sovietic „Pravda” confirmă răscoala țaranilor din Samara, împotriva comisiunii speciale din Moscova, trimisă de guvern să rechiziționeze vitele, oile, caii, lâna oilor, untul și alimentele țaranilor, spre a le aduce la Mosco-

va, unde domnește o foarte mare criză de articole alimentare.

Țaranii au luat la bătaie pe membrii comisiunii și refuză orice eliberare. Guvernul din Moscova trimite trupe de jandarmi speciali împotriva răscoalașilor.

De Luni, până Luni

La Jokohama a fost organizată o mare expoziție internațională. A participat și România.

De ce vă mirați?

N'ați aflat că și România noastră are oameni cari vor s'o facă bine cunoscută peste hotare? Și încă peste câte hotare!...

Dar mai senzational e alt fapt: cum au văzut chinezii expoziția noastră (aia din București) ne-au și învitat să expunem și la ei.

Și s'au mirat chinezii: ceva mai chinezesc decât la ei nu văzuseră până atunci...

Expunem noi în China și în Japo-

nia, dar majoritatea francezilor cred și astăzi că locuim în colibe și că capitala noastră e Budapesta...

Senatul a adoptat o lege prin care se străvilește invazia străinilor în practica medicinii...

Aaaaș! Acum respirați din nou: această veste ne vine din... Franța. Și cam pe când credeți că la noi, unde nu numai că avem prea mulți studenți străini în profesiunile libere (unde se câștigă mai mult) și în special la medicină, dar ne mai vin și alții de prin străinătăți, — când oare vom înțelege și noi că medicii români tre-

buie să încurajați, că nu mai pot fi nostrificate atâtea diplome „bon pour l'Orient” aduse în țară de evrei, c. datăce e recunoscut că facultățile noastre de medicină sunt între cele mai desăvârșite?

S'a introdus o importantă restricțiune la eliberarea devizelor pentru călătoria în străinătate și restricțiunile la eliberarea pașapoartelor.

Aceasta, pentru a încuraja stațiunile balneare și climaterice din țară.

Suntem curioși cu câți bogătași vor ieși mai puțin din țară în acest sezon. Ceilalți cari n'au cu ce-și câștiga devize — „așa...” — nici nu prea aveau de gând să iasă din țară căci n'aveau cu ce.

Ilie Isvoranu

Din necazurile moșilor

Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă'n poartă.

Ori de câte ori am întâlnit în cale un moș, fie pe străzile orașelor sau satelor din România, fie prin satele românești din Banatul jugoslav, (este știut faptul cu moșii colindă și acele părți) versurile acestea care cuprind un atât de amarnic adevăr, mi-au revenit întotdeauna pe buze.

Mi-am frământat mintea de nenumărate ori ca să-mi pot imagina un moș bogat, stăpân al unei moșii de țevi de jughere până la umăr, cu hambare, vite, slugi multe, etc., dar nici odată nu mi-a reușit să mi-l conturez așa cum voiam eu. N'am reușit, căci imediat ce deschideam ochii, mă izbea în față realitatea crudă de care voisem să scap, căutându-mi refugiu în lumea unor vise himerice.

Pe moș nu mi-l mai pot azi închipui decât așa cum îl cunoaște toată lumea cum din Jugoslav și cum l-am cunoscut și eu înțostă oară în anii copilăriei: tăcut și trist în sărăcia lui, cu fața suptă, uscată și zbârcită prea de timpuriu de vânturile pribegiei, cu traista vârgată atârnată de umăr, cu ferestrăul la spinare și bătu în mână, pe cap cu o pălărie mică și țugnată, cu borurile înguste, îmbrăcat în haine numai petece, în picioare purtând — fie iarna fie vara — bocanci grei, împănati cu zeci de cuie pe talpă, ca să fie mai durabili la drum.

Așa l-am cunoscut atunci la drum. Așa l-am întâlnit azi pe străzile acestui oraș. Cu nimic nu-i mai schimbat azi decât atunci. Doar culele frunții îi sunt cu ceva mai adâncite, trădând o amărăciune și durere sufletească și mai mare ca întrecut, când ungurul semeț îi spunea că „mănâncă pâine unguerească”, pretinzându-i, în consecință, să-i ofere serviciile numai în limba lui Arpad.

S'ia oprit la o vitrină unde mă surprisem și eu. M'a întrebat cât e cearea și n'a căștigat nimic, ca să-și poată cumpăra tutun și de-ale mâncării. M'am scotocit prin buzunare și i-am dat toate țigările pe cari le-am avut, invitându-l să intre cu mine într'un birt, ca să-și mai stâmpere foamea cu ceva. N'a voit să primească propunerea mea, dar fiindcă insistasem prea mult și poate și din cauza foamei, în cele din urmă, a cedat.

Și în timp ce mă uitam, mi-a povestit întreaga și trista lui viață de cerșitor pribeg în țara pentru care a luptat cu o vitejie fără seamă în istoria poporului nostru.

Mi-a povestit viața lui pe care o cunoașteți de altfel cu toții.

Mă voiu mărgini să notez aci, doar ultimele șicanări la care sunt supuși moșii, de către autoritățile noastre, în drumul lor de pribegie prin țara românească, în căutarea unor coji de pâine, cu care să-și înșele foamea.

Iată despre ce este vorba. Prin legea No. 716 din 14 Iulie 1933 publicată în Monitorul Oficial No. 158 din 1933 li se acordase moșilor scutire de orice taxe vamale pentru introducerea mărfurilor lor, în diferitele centre de desfăcere pe întreg cuprinsul României Mari.

Tot prin aceeași lege li se mai permite moșilor să-și lase vitele să pășuneze, ori unde există iarbă pe marginile drumurilor pe cari umblă, fără ca să li se poată aplica vre-o pedepsă.

Dar se vede treaba, că dat fiind intervalul de timp cam prea îndelungat de când s'a elaborat această lege, pentru unele autorități românești, cum sunt cele din plasa Marghița (Bihor), Pâncota și Ineu, nu mai prezintă azi nici o valoare.

Dar, să expunem faptele.

Săptămâna trecută un car încărcat cu ciubere, se oprise în apropierea unui canton din marginea Marghitei. Proprietarul, un moș al cărui nume nu interesează, profitând de un cerșen, s'a gândit că ar putea face ceva economii, dacă ar rămâne să doarmă peste noapte acolo în margine de drum. A deshamat caii și le-a dat drumul să pășuneze pe drum, știindu-se omul la adăpostul legii și s'a apucat să nfulece și el o coajă de mălai și niște ceapă.

N'a apucat însă nici să înghită bine, când, iată, că apare cantonierul cu o față în cer și una în pământ, trăgându-l în răspundere pentru că a avut îndrăzneala să lase caii la pășunat. Moșul a dat să-i explice că legea îi dă dreptul să facă acest lucru, dar cantonierul nici nu voia să-l asculte.

I-a luat caii de căpăstru și i-a spus să meargă imediat cu el la jandarmerie. Acolo jandarmii, în urma celor spuse de cantonier, l-au apucat pe moș de guler și injurându-l au început să-i care la pumni cu nemiluita.

După ce l-au stălcit în bățai, făcându-l numai sânge, s'au mai domolit nițel și i-au luat un fel de interogator. I-au mai aplicat între timp câteva ghionturi și apoi cu o puternică lovitură de picior dată în spate, l-au svârlit în stradă, fără alte formalități, ordonându-i să-și ia caii și să părăsească imediat Marghița.

Moșul, abia ținându-se pe picioare, n'a avut ce mai face și luându-și caii, a plecat. A doua zi, a revenit în comună și s'a dus la pretură ca să se plângă.

La pretură însă n'a fost lăsat nici să intre pe coridor, dar mite să mai stea de vorbă cu preforul.

Scârbit de toate acestea, și ca să nu-și mai piardă timpul de geaba, moșul, a luat-o din nou la drum, lăsând pe jandarmi în plata Domnului.

Un alt caz: S'a întâmplat la Pâncota în ziua de Vineri, 21 I. crt.

Tot un car, încărcat cu diferite obiecte confecționate de moșii, n'a fost lăsat să treacă bariera vamală, pretinzându-i-se proprietarului să plă-

tească taxa. La protestele moșului, vameșul s'a infuriat și a început să-l injure.

În timp ce se ciorovăiau ei, iată că apar pe drum doi jandarmi, cari auzindu-i certându-se, l-au poflit pe moș să meargă la primărie, unde, ziceau ei, vor aranja totul.

Ajunși însă la primărie, jandarmii au încuiat ușile și fără nici o altă vorbă, au început să-l ia pe moșii la bătaie.

Un sătean care trecea pe acolo, auzind strigăte desperate, și-a aruncat privirea înspre geamul de unde veniau strigătele. Văzând ce se întâmplă, n'a îndrăznit să intervină singur, ci a alergat la un avocat din apropierea primăriei. Avocatul, în urma celor comunicate de sătean, s'a dus numai decât la primărie și forțând ușa cu ajutorul încă a câtorva săteni, a pătruns în camera unde se 'ncuiaseră jandarmii și a surprins întreaga scenă. Le-a cerut imediat jandarmilor să-i explice motivul pentru care-l bat pe moș.

Jandarmii neputând să-și justifice barbaria și puși în fața explicațiilor date de moș, au încercat să-și ceară scuze ba chiar să-i cumpere avocatului și moșului, tăcerea. Nu le-a reușit însă, căci avocatul cu apropierea moșului, i-a dat în judecată.

Cam același caz s'a petrecut și în Ineu, cu singura deosebire, că acolo n'a intervenit nici un avocat.

Jandarmii din Marghița, Pâncota și Ineu, își fac de cap.

Pentru ei nu există nici o lege în ceea ce privește raporturile lor cu moșii. Ei nu cunosc decât legea pumnului, pe care o aplică cu dela sine putere, indiferent de cazul ce li-se prezintă, tratând cu omul întocmai cum tratezi cu o vită, înlăturând orice fel de explicații cari ar putea aduce la clarificarea unei situații.

Moșii bătuți atât de crunt, fără nici o vină au venit la Arad cu intențiunea de-a se plânga d-lui prefect.

Noi, cei dela „Ardealul”, în urma acestor lucruri, rugăm pe dl. Prefect dr. I. Groza, să întreprindă imediat o anchetă în această privință și să pedepsească pe vinovați așa cum se cuvine.

Să înceteze samovolnicile și toate actele brutale la care se dedau jandarmii. Moșii să nu mai fie șicanati și bătuți, căci le ajunge neagra lor sărăcie.

T. A. FRENȚIU

Proclamarea fuziunii Cuza-Goga

D-nii Nichifor Crainic și Tiliță Ioanid, au plecat la Iași spre a prezenta d-lui prof. A. C. Cuza adeziunea d-lui Octavian Goga la pactul care fixează condițiile fuziunii dintre cei doi fruntași naționaliști.

Fuziunea Goga-Cuza poate fi considerată definitiv înfăptuită. N'a rămas să mai fie pusă la punct dacă procedura de traducere în fapt a fuziunii, procedură care va fi stabilită azi.

Partidul național creștin care se creiază va fi o puternică

forță naționalistă, cu organizații în toate județele țării și cu un număr de 18 deputați și 1 senator în parlamentul actual.

Ținând seamă că din cei 30 de deputați național-tărăniști aproape jumătate au urmat pe d. Vaida, partidul național creștin devine cea mai numeroasă forță opoziționistă în parlament.

Noul organism politic va da o atenție deosebită tineretului care va fi încadrat într-o organizație a lăncierilor pe baza unei discipline quasi militare.

Germania aplică o taxă de 44 la sută la importul din România

D. Pochhammer, însărcinatul de afaceri al Germaniei s'a prezentat la ministerul de externe, d-lui Savei Rădulescu.

D. Pochhammer a prezentat din partea guvernului german o notă prin care se anunță că guvernul german a hotărât să aplice, la valoarea importurilor din România o primă de încercare de 44 la sută.

Eri s'a înregistrat la București 51 de grade la soare

BUCUREȘTI. — Căldura a dat ieri cea mai ridicată temperatură din această vară.

La orele 13, la soare a atins 51 grade.

Temperatura este ridicată în întreaga țară.

Federația funcționarilor și raționalizarea muncii

D. Stancu Brădișteanu președintele Federației funcționarilor publici și d. I. Darzeu, director în ministerul de Interne, au fost primiți, de către președintele Consiliului, căruia i-au înmănat un memoriu asupra modului cum această asociațiune înțelege să se facă raționalizarea muncii în ministere și reorganizarea ministerelor.

D. Ataturk va veni la București

ISTAMBUL. — Cercurile oficiale cred că d. Ataturk, președintele Republicii turcești va vizita capitalele statelor amice și vecine, adică Moscova, București, Belgrad și Teheran.

Întepături de cond

Ziarul „Curentul” publică în numărul din 30 Iunie 1935, pagina 8, coloana IV jos, următoarea senzațională știre transmisă de corespondentul din T. Severin:

„Alaltăieri la tribunalul local s'au transcris actele de înfiere a d-lui locot. Ion Greblescu din artilerie, născut în com. Bărcă-Dolj de către d. mareșal Al. Averescu.

Se știe că d. mareșal nu are nici un copil”.

Iote, dom'le, ce-a ajuns sârmanul mareșal la bătrânețe: să i se dea pe față secretul pe care l-o fi păstrat cu atâta îngrijorare o viață întreagă, renunțând până și la premiul Nobel care i se cuvine fără doar și poate. Dar nu ne-am dumirit: dacă se știe că d. mareșal nu are nici un copil, cum rămâne cu sârmanul Greblescu, pe care d. mareșal l-a născut în com. Bărcă din Dolj?

Dl. căpitan Teodorescu a intervenit ieri, la arena sportivă, pentru a împiedica apărarea unui evreu care intrase în fabrică. Pe evreu l-a mântuit, dar în schimb nu și-a putut salva pălăria de paiu, nouă, nouă.

La eșire reflectează:

„De aia nu mă bag eu între amale: îmi mănâncă „paiul”...”

VIATA POLITICA

Frământările continuă în toate taberele

D. Tătărescu l-a invins pe d. Dinu Brătianu? — Tactica d-lui Maniu

Neînțelegerile din sânul partidului guvernamental, au dat loc la diferite comentarii. Se pare că în ultimul moment — când intrase în arenă și fostul premier Stirbey — întregul partid s'a cutremurat la gândul că vor trece din nou în opoziție conform instrucțiunilor d-lui Stirbey și accepțiunii d-lui Dinu Brătianu, care urmărește fuzionarea cu fracțiunea d-lui George Brătianu.

Toți membrii guvernului s'au prezentat d-lui Dinu Brătianu, informându-l că vor fi solidari cu dl. Gh. Tătărescu. Dl. Dinu Brătianu, părăsit până și de doctorul Angelescu, s'a văzut deodată susținut numai de cumnatul său, d. Neculescu-Dorobanțul.

Astfel pusă chestiunea, d. Dinu Brătianu și-a schimbat tactica, deoarece în caz contrariu însemna să se sinucidă politiceste.

Pentru evitarea devierilor dela program

Deocamdată d. Dinu Brătianu a arătat toată buna voință pentru a găsi toate acomodările necesare unei mențineri a unității intacte a partidului, ca directive de conducere, și ca tactică.

D. Dinu Brătianu a convenit la schimbarea delegației permanente, printr'o adaptare a componenței ei la noua configurație a partidului.

Și spre a nu mai lăsa posibilități de divergență între politica guvernului și părerile șefului partidului, d. Dinu Brătianu a preconizat ideea unui comitet de direcție — evident sub președinția sa — care să elaboreze comandamentele directivelor politice ale partidului, obligatorii pentru guvern.

În cadrul acestor directive politice, stabilite de comitetul de direcție, urmează să se manifeste toate actele guvernului.

Prin crearea comitetului de direcție, d. Dinu Brătianu vrea să subordoneze guvernul autorității de conducere a partidului, spre a se evita devierile de la program, tactică și disciplină de partid.

Preconizând aceste măsuri, d. Dinu Brătianu a vrut să sublinieze voința sa de-a menține o unitate armonică între guvern și partid, guvernul fiind

de fapt o simplă delegație de nunci, de realizare a directivelor partidului.

Impăcarea cu d. G. Brătianu, irealizabilă

Cât privește împăcarea cu d. George Brătianu, ea e socotită irealizabilă pentru că:

Guvernul și partidul liberal sunt împotriva oricărei înțelegeri cu georgiștii;

Insuși d. Dinu Brătianu a dat înapoi pe această chestiune, declarând categoric că nu va mai lucra deloc în direcția aceasta și va respinge orice propunere ar mai veni dela georgiști.

D. Dinu Brătianu în străinătate

D. Dinu Brătianu despre care d. Gh. Tătărescu a declarat că s'a pus prin acțiunea sa în afara partidului pleacă zilele acestea în străinătate.

În lipsa d-sale, va fi proclamat șef al partidului liberal d. Gh. Tătărescu.

Debarcarea d-lui Dinu Brătianu se va produce probabil cu ocazia intrării dela Iași, în vederea căreia prietenii d-lui Gh. Tătărescu fac mari pregătiri.

La naț.-țărăniști

Tensiunea dintre dnii Maniu și Mihalache este tot atât de mare ca și în săptămâna trecută.

Că ruptura încă nu s'a produs, este pentru că la Brașov d. Maniu a vorbit și n'a vorbit: discursul d-sale a fost cenzurat de d. Mihalache. Vom vedea însă care-i situația acum, după întrunirea dela Cluj.

Există numai două posibilități: ori d. Maniu reușește să și impună tactica sa, ori va pleca din partid.

Un nou cotidian manist

Se anunță pentru la toamnă, apariția unui mare cotidian care va face politica d-lui Maniu. **Politică de stânga susținută de cei ce se pretind inițiați.**

Dar, acum câteva zile, d. Maniu a primit, la Bădăcin, o delegație de conducători ai studențimei naționaliste. Fostul prim ministru a ținut, cu acela prilej, un discurs care trăda opiniile unui om de dreapta.

În orice caz, Iuliu Maniu va rămâne tot o enigmă.

Expoziția școlii superioare de arte și meserii din Arad

Tradiționala expoziție a școlii superioare de arte și meserii din Arad s'a deschis Duminică, în cadrul serbării de sfârșit de an, în prezența unui numeros și select public. La serbare au vorbit d-nii Brutus Păcuraru, președintele comitetului și directorul, d. inginer R. Cărpinișan, cari au făcut o dare de seamă asupra anului încheiat, insistând în special asupra dificultăților materiale cu care are de luptat școala, din cauză că Statul nu mai poate face sacrificiile din trecut. Indeamna pe distinși oaspeți să contribuie cu autoritatea lor ca școala să fie ajutată măcar de autoritățile locale.

Din partea elevilor a vorbit elevul Jivou Ștefan, din clasa IV, — mulțumind corpului didactic pentru eforturile depuse ca anul școlar să se sfârșiască printr'o atât de frumoasă și reușită expoziție.

Au fost premiați următorii elevi:

Clasa I.

1. Petrol Viorel, media 8.58.
  2. Laștofka Ștefan, media 8.56.
  3. Celovski Mihail, media 8.52.
- Menționat: Hărduş Roman, media 8.43.

Clasa II.

1. Paști Vasile, media 8.81.
  2. Stoica Adalbert, media 8.63.
  3. Furdea Sabil, media 8.54.
- Menționat: Hornung Geza, media 8.43.

Clasa III.

1. Hoffer Ștefan, media 8.91.
  2. Rațiu Eugen, media 8.85.
  3. Tica Pavel, media 8.56.
- Menționat: Cosma Nicolae, media 8.39.

Clasa IV. metal

1. Jivan Ștefan, media 9.50.
2. Fărău Iuliu, media 8.78.
3. Etienne Iosif, media 8.55.

Clasa IV. sculptură

1. Popovici Teodor, media 9.15.
- Anul I. de practică**
1. Fock Ludovic.

Pentru premii au oferit bani cărți: dna baronesă H. Popp, d. col. Bardoși, Asociația meseriașilor români din Arad, Cercul românesc, d. Al. Popescu-Negură, publicist, Comitetul școlii și Cercul regional Arad al Uniunii generale a școlilor de arte și meserii.

Corul școlii, condus cu măiestrie de pâr. V. Lugojanu, a cântat frumos în timpul serbării.

După serbare s'a deschis expoziția școlii, care constituie o mândrie pentru această școală.

Din Salonta-Bihor

Serbare

SALONTA-BIHOR. La gimnaziul de băieți Regele Carol al II-lea din localitate a avut loc solemnitatea încheierii anului școlar.

După cetirea situației și distribuirea premiilor elevilor merituosi, d. Cornel Safta, directorul școlii, s'a adresat elevilor și în special absolvenților din clasa IV-a, dându-le

sfaturi de urmat atât în timpul vacanței, cât și în viața de toate zilele.

Excursie școlară

Pe baza aprobării forurilor superioare, elevii susnumitului gimnaziu, însoțiți de conducătorii lor, au plecat într'o excursie, prin: Arad, Timișoara, Reșița, Caransebeș, Orșova și insula Ada-Kale, de unde se vor înapoia la școală.

O nouă ascensiune stratosferică

MOSCOVA. — Intreaga presă sovietică subliniază noua victorie a aeronauților sovietici, cari, cu ajutorul balonului stratosferic „Soviete 1 bis”, au atins înălțimea de 19 mii metri, în sborul făcut Miercuri.

Aeronauții au trimis o scrisoare d-lui Stalin, căruia i-au anunțat reușita ascensiunii făcute.

„Pravda” scrie că ascensiunea nu a fost făcută în scopul de a stabili un record. Ea a avut de scop efectuarea unor observații științifice, scop care a fost atins. Ziarul relevă abnegația echipajului balonului stratosferic arătată cu ocazia aterisării, precum și importanța datelor dobândite pentru progresul științei în general.

D. Jeftici va activa serios

BELGRAD. — În cercurile informate se afirmă, că opoziția guvernului Stoiadinovici, condusă de d. Jeftici nu va număra mai mult de 25—28 membri.

Totuși d-nii Jeftici, Popovici,

fost ministru de interne și Maruzici, fost ministru al ocrotirilor sociale, aleși senatori și deputați, au optat acum pentru mandatele de deputați, dorind a lua parte la desbaterile din Scupcină.

Călduri tropicale și în Germania

BERLIN. — În Germania e o temperatură tropicală. La Breslau sunt 38 grade la umbră cea mai urcată temperatură dela 1791 și până azi.

La Berlin, 12 persoane însoțite au murit.

În Capitală nopțile sunt extrem de călduroase. Ziua sunt 33 grade la umbră.

Cooperarea italo-franceză în caz de război

PARIS. — „Le Matin” anunță din Roma că d. general Gamelin, din statul major francez, a sosit acum două zile în capitala Italiei unde a avut o întrevedere cu mareșalul Balbo, șeful marelui stat major al Italiei.

Eri după amiază, generalul

Gamelin a fost primit de d. Mussolini.

Scopul întrevederilor a fost de a se stabili în prealabil modalitățile de cooperare dintre Franța și Italia în caz de nevoie.

D. general Gamelin pleacă azi la Paris.

O prețioasă captură a poliției arădane

Încă din anii 1932-33, depe liniile telegrafice din jurul Ardealului, se fură sârmă în cantitate destul de mare.

Multă vreme autorii furturilor n'au fost cunoscuți. Prin dibăcia șefului biroului judiciar al poliției, s'a aflat, totuși, numele câtorva făptuitori. Nu s'a putut dovedi, însă, nimic în sarcina lor, așa încât poliția trebuia să se resemneze a-i ține în evidență.

În zilele când se constatau noi furturi, semnalările erau căutate la domiciliu și de obicei se putea constata absența lor.

În noaptea de 25 spre 26 Iunie gardianul Popa și paznicul Blaj din Micălaca au înaintat la chestura poliției Arad pe indivizii Fisztulov Ioan din Arad, str. Moș Ajun 32 și Matkocsik Iosif din str. Brumărel 1. Ei au fost găsiți lângă conductele telegrafice ale C. F. R.

Fiind dintre cei semnalati ca hoți de sârmă n'au ezitat mult până să mărturisească amândoi că și în noaptea când au fost prinși, tăiaseră sârmă depe linia Arad-Teiuș, între comunele Micălaca-Glogovaț.

Sârma și cleștele cu care-au tăiat-o, au fost lăsate în iarbă, aproape de drum.

Furturi în stil mare

Tot cel doi interogați au mărturisit că la furturi și vânzarea sârmei furate au luat parte soțiile lor Gizela Gall și Ecaterina Szalay. Au fost aduse și acestea în chestură, dar au fost puse în libertate, deoarece au copii mici. S'au pus însă în urmărire și au fost din nou aduse la chestură unde au recunoscut și ele că s'au întors pe câmp ridicând sârma pentru a o duce la turnătorul Walter Iosif din str. Doamna Balasa 73, care le și dăduse asupra ei un avans de 200 lei.

Agentii polițienesci cari s'au deplasat la domiciliul acestuia, au găsit sârma ascunsă în camera de alimente.

Bănuții, arestați, au recunoscut că ei sunt autorii furturilor de sârmă săvârșite în cursul ultimilor 2-3 ani, divulgând și numele coplicelui

Hajos Josif din str. Sărindar 10. A fost adus și acesta pentru cercetări.

Toți au recunoscut că furturile din 1933-34-35, depe liniile C. F. R. Arad-Periam, în apropierea comunei Zădărlac, pe șoseaua națională Arad-Zimand; linia ferată Arad-Glogovaț; șoseaua națională Aradul nou-Engelsbrun, în aceste locuri furturile s'au repetat) — au fost săvârșite de ei și că sârma a fost vândută la turnătorii de aramă alui Emil Schtoll și fiul din str. Cuza Vodă 35 și lui Walter Iosif, tănuitori cari au avut cunoștință de proveniența ei întrucât Walter i-a instruit să aducă sârma între orele 3-4 dimineața pânăcând ceilalți locatar nu se scoală, iar Schtoll i-a făcut atenți să nu fie prinși dar să aducă sârmă cât mai multă.

Cât s'a furat

S'a constatat că din 1933 până azi s'au furat sârmă dela următoarele societăți cari au și înaintat reclamațiunii:

S. A. R. de Telefoane (27 IV 1933); Oficiul P. T. T. (4 V); Societatea Electrică (5 Sept.); Secția Intretinere C. F. R. (22 Sept.); S. A. R. de Telefoane (23 Sept.); Societatea de Telefoane (3 Aug.); Soc. Electrică (22 Aug.); Secția Intretinere și telefonică C. F. R. (2 Noembrie); Soc. de Electricitate (26 Febr. 1934); Idem (18 IV); Oficiul P. T. T. (13 IV); Societatea de Electricitate (28 IV); Idem (3 V) și Societatea de Telefoane, în Mai 1935.

Vă puteți imagina cât de mult a fost stânjenit bunul mers al întreprinderilor și oficiilor de mai sus, dacă au fost mereu nevoite să repare și să cumpere sârmă, iar comunicările stagnau.

Este, deci, un mare serviciu care se aduce tuturor cetățenilor și mai ales reclamantilor aci înșirați, prin captarea hoților de sârmă, restabilindu-se astfel siguranța bunei funcționări a telegrafului și telefonului.

Rep.

Serbarea dela școala normală din Arad

Tradiționala serbare de fine de an, s'a desfășurat și de data aceasta cu un deosebit fast dat fiind punctele ce-au alcătuit programul și ca atare execuția lor.

Părintele catihet, Iuliu Hălmăgean, a oficiat un scurt serviciu religios, la care răspunsurile au fost date de corul școlii sub conducerea d-lui prof. Oct. Lipovan.

Apoi orchestra formată din elevi, sub conducerea elevului Meterez C. tin, din clasa VI., a executat „Menuet” din Don Juan, de Mozart, „Moment musical”, de Schubert și „Hafegana”, dovedind munca depusă de profesorul lor de muzică, d. Ioan Lipovan.

A urmat solo de voce cântat de elevul Mișu Petru, din clasa V.

A făcut impresie frumoasă, elevul Croitoriu Grigorie, din clasa VI., care a declamat poezia „Din prag” de Vlahuță. După ce s'au mai declamat alte poezii în cuvântul d. dr. Caius Lepa, directorul școlii. Dsa arată însemnătatea zilei pentru elevi și laudă activitatea lor atât școlară cât și extra

școlară.

În continuare vorbește despre regretabila înlocuire a d-lui dr. Terențiu Olariu, a cărui muncă a fost pusă în totdeauna în slujba instituției și în slujba binelui obștesc.

Apoi d. director dr. Caius Lepa, printre altele spune: „Munca nu este un act individual; ea intră în patrimoniul celor ce conduc Statul, colaborând astfel la propășirea lui. Nu poți iubi țara, decât prin a munci acolo unde ești pus”.

Apoi, d. dr. Caius Lepa, face darea de seamă asupra situației elevilor. Impărțindu-se premiile, ia cuvântul d. dir. Drincu, care mulțumește corpului profesoral, pentru munca depusă și care a servit drept exemplu elevilor.

Serbarea a luat sfârșit la orele 11½, cu executarea de trei ori de către corul școlii a urdrii „Mulți ani trăiască”, în onoarea fostului director.

La serbare au mai luat parte d.ii: Muscan, președintele comitetului școlar și Păcdțan, consilier al comitetului. ST. CODRES

VIATA SPORTIVA

Gloria—C. F. R. 5:4 (3:2)

BUCUREȘII, 30. — Gloria a fost superioară în toate privințele A produs un joc clar și frumos meritând victoria. Au marcat: Igna (2), Barbu

I, Pecican (11 m.) și Mercea iar tru CFR: Barbu II, Medve, Al

Georgescu.

Bravo, Gloria!

CAA—Craiu Iovan 3:1 (1:0)

ASPECTE. Indignarea noastră nu poate fi exprimată. În primul rând condamnăm un arbitru absent dela datorie, apoi — și mai cu seamă — publicul. Publicul care s'a dovedit nesportiv. Antrenorul echipei arădane, Döffner, a pătruns la un moment dat pe teren pentru a lovi un jucător craiovean. Și-a primit lecția, dar scandalul a luat proporții. După terminarea meciului, publicul evreesc și unguresc a insultat pe jucătorii craioveni și Statul Român. De rândul acesta corecția s'a aplicat în masse Români și-au luat, intrucâtva, satisfacția.

Publicului nesportiv îi strigăm: rușine!

ARAD, 30. — Azi s'o consumat prima ediție a meciului de baraj pentru Divizia Națională B, între Craiu-Iovan, campionul Ligii de Vest și CAA codașa seriei a II.

În urma unui meci fără multe faze interesante și-a unui arbitraj sub toată critica, victoria a revenit arădanilor cari au fost avantajați de teren și de un public nesportiv.

Oaspeții s'au comportat mulțumitor.

Dl. Gh. Busa a condus prost următoarele formații:

CAA: Endrefi — Pataki, Băneșiu — Koluncsics, Ködmön, Berar — Gabor, Horváth, Perneki, Neumann, Zsiga.

Craiu-Iovan: Ciocâlțeu — Iordăchescu, Velianu — Pârol, Damian, Curecheanu — Opreșcu, Dumitrașcu, Cadar, Dunăreanu și Jianu.

Craiovenii încep. CAA din primele minute începe să atace. Chiar în min. 1 Horváth având mingea se îndreaptă singur spre poartă. Iordăchescu intervine și salvează.

Ceva mai târziu Perneki dela câțiva metri trage peste poartă.

În min. 5 Băneșiu face hands în careu. Dunăreanu bate iar Endrefi printr'un plonjeon frumos apără.

Jocul devine echilibrat. De aci încolo încep brutalitățile, datorită faptului că arbitrul a scăpat meciul din mână.

În min. 23 Ciocâlțeu apără o minge trimisă cu capul de Perneki. Horváth trage pe lângă. Apoi și Cadar.

În min. 31 Endrefi salvează o minge periculoasă expediată de Dunăreanu. În min. 35 Perneki pasează lui Horváth care după ce trece de Velianu, marchează (1:0).

Craiu-Iovan caută să ega- leze.

În min. 41 Dunăreanu dela distanță trage frumos silind pe Endrefi să se întrebineze serios.

Rezultatul primei reprize e pecetluit.

La reluare în min. 5 Neumann ridică scorul, multumindu-lui Iordăchescu care a salvat lui Zsiga iar acesta lui Mann. (2:0).

În min. 13 Dunăreanu trage puternic Endrefi salvează corner.

Minutul 27 aduce marcan altui goal tot prin Neumann care a interceptat o passă de Perneki (3:0).

În min. 31 Jianu bate corner și Dumitrașcu reia cu capul dr plasă (3:1).

Craiovenii domină. În min. 34 un corner bătut la poartă CAA-ului termină, Dunăreanu trimițând cu capul peste poartă.

În min. 40 izbucnește scandalul care s'a descris mai sus. După liniștirea spiritelor meciul continuă încă 5 minute apoi ia sfârșit, însă scandalul reîncepe.

S'au relevat dela învingători: Endrefi, Pataki și Neumann, iar dela învinși: Dunăreanu, Pârol, Curecheanu și Ciocâlțeu.

Juventus—CAO 1:0 (0:0)

A fost un joc slab și egal, noroc a determinat victoria. A marcat Dumitrescu din 11 m.

Unirea-Tricolor—Chinezul 4:4 (3:2)

Match disputat Sâmbătă. Au marcat Bogdan (2), Schileru, Niculescu pentru Chinezul Glasz (3) și Szilard.

Venus—Ripensia 1:0 (1:0)

TIMIȘOARA, 30. — În luptă mare Venus a învins pe Ripensia, pe teren propriu, prin goalul marcat de Petru în minutul 34.

AMEFA—Crișana 1:1 (0:0)

ORADEA, 30. — Arădanii au făcut o partidă onorabilă. Au marcat: G. rold și Nagy. În urma acestor rezultate clasamentul se prezintă astfel:

1 Ripensia	21	13	4	4	65:34
2 CAO	21	13	1	7	47:27
3 Venus	18	11	1	6	46:33
4 „U”	19	11	1	7	31:27
5 Chinezul	21	9	4	8	57:54
6 Crișana	20	8	5	7	41:43
7 Gloria	21	7	6	8	43:53
8 România	18	7	4	7	28:34
9 CFR	20	8	1	11	38:47
10 Unir.-Tric.	20	5	6	9	44:50
11 Juventus	19	5	4	10	27:40
12 AMEFA	20	1	4	15	22:48

Alte rezultate:

Amsterdam: Ungaria—Olanda 3:2.

Budapesta: Juventus—Hungaria 3:2.

Brünn: Zidenice—Ferencváros 4:2.

Brașov: ACFR—Chinezul 5:2 (1:0).

IAR—Vitrometan 2:0 (1:0). Match de baraj.

Petroșani: Jiul—Phönix 3:1 (2:1).